

Administrațiunea și
Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Măsurătorii nu se primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Harnis mai primesc în Viena
Hofmeister, Rosenstein & Vogler
(de Viena), Heinrich Schuler, Alois
Kraus, M. Dukas, A. Oppel, J. Dan-
dery; în Budapesta: A. V. Gold-
inger, Anton Mezei, Beckstein Bernat;
Frankfurt: G. L. Daube; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 6 cr.
50 cr. timbru pentru o pu-
blica. Publicații mai dese
după tarife și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
costă 10 cr. v. a. s. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL III.

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Degetaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la d. d. colecători.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu d. d. în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 255.

Brașov, Mercuri 15 (27) Noemvre

1889.

Brașov, 14 Noemvre v.

Forțe puțin se ocupă până acum foile ungurești de viitorile alegeri ale funcționarilor municipali.

Decamdată au destul de lucru cu Tisza și cu Kossuth și mai e încă timp până ce se va desfășura acel spectacol al așa numitei „restaurări” a comitatelor, care se asigură că va fi cea din urmă înaintea reformei administrative ce-o plănuiesc guvernul.

Dér decă puțin se ocupă foile ungurești de viitorile alegeri municipale, omenii d-lui Tisza cu atât mai mult lucră pe tață și pe ascuns, pentru ca, după ce și așa li-se asigură, că va fi pentru ultima oară alegerea, să potă trage încă folos din ea, spre bucuria lor și a rudeniilor și favoriților lor.

Fișpanii și viceșpanii se încordă pe întrecute de a pregăti tărâmul candidațiilor în comitate, așa cum le-ar veni mai bine la socotă lor și d-lui Tisza, pentru ca viitoră reformă să-i găsească cu totă clică lor în posturi.

„Își potă face omulă ideii”, scrie „Budapester Tagblatt”, „cu câtă nerușinare caută cei din vorbă a-se folosi și a exploata ultimele resturi a-le dreptului de a alege pe amployați, decă până și o foia guvernamentală se simte ași îndemnată a-și ridica vocea în contra acestor speculațiuni”.

Lucru firesc, că noul ministru de interne, care acum vrea să se introducă administrațiunea de stat și cu ea numirea funcționarilor din partea statului, se îngrijese de omenii, cari vor mai fi aleși de astădată, căci va trebui să țină sémă de ei la numirile viitoare.

Se asigură acum, că el a adresat jurisdicțiunilor o circulară, prin care le dă un adevărat avertisment cu privire la persoanele, a căroră candidare este ori nu este admisă.

Insași foia d-lui Tisza găsesce că este cam ciudat lucru, decă

ministru află de lipsă a mai accentua, că la candidațiuni nu potă fi admise persoane cu viață pătată, când acest lucru de sine ar trebui să se înțelgă. Cu toate acestea, aceeași foia trebuie să mărturisescă că n'a ajutată nimic nici acest avertisment, din care causă ministrul Geza Teleki a adresat de curând tuturor fișpanilor o circulară confidențială, în care îi face atenți la importanța alegerilor actuale și îi provocă, să împedeze orice candidare nelegală și neadmisibilă.

Dér nici această circulară din urmă, precum asigură memorata foia opozițională, nu se ia în serios, căci s'au ivit casuri, că sunt candidați ca viceșpanii omenii cari stau în legătură de rudeniă cu fișpanii aceloră comitate. Și grați raporturilor lor familiare parte mare din cei ce vor fi aleși, vor fi luați din mijlocul aceloră, cari n'au nici o pregătire științifică, nici destoinicie practică, nici însușiri morale pentru posturile ce li se vor încredința.

Astfel se va desfășura și ultimul act al comediei municipale înscenate de d. Tisza. „Bud. Tagb.” își dă aerul ca și cum ar cere imparțialitate și moralitate, în interesul populațiunii și al binelui comun.

De mult însă lucrurile au luat o direcțiune cu totul contrară acestui interes și bine comun, și credem a fi de datoră aceloră, cari simt mai tare această tristă ignorare a intereselor lor de viață, ca cu ocaziunea acestor ultime alegeri de funcționari municipali să dea expresiune nedreptății ce se face populațiunii nemăgari, ale cărei interese sunt pretutindenea desconsiderate. Acestă se o facă votând pretutindenea pentru candidații lor naționali și să protesteze solemn în contra sistemului, care nu mai vrea să țină sémă nici de cele mai primitive principii de echitate, ce sunt cuprinse în legea încă esistență de naționalitate din 1868.

Din dieta Ungariei.

În ședința dietei ungurești dela 23 l. c., la desbaterea asupra bugetului, Vallyi Árpád, un ténér membru al partidei independente, a ținut o sdrobotore vorbire contra partidei guvernului și a apărătorilor acestuia. După ce a combătut argumentele tisaistului Rákowsky, și-a îndreptat vorbirea în po-triva d-lui Tisza, prezentându-l ca pe cel mai mare coruptor al națiunii și ca pe fondatorul școlii imoralității politice.

„Acastă sermană națiune”, a dîșu Vallyi, „a desvoltat o energiă cu mult mai mare decum s'ar fi putut aștepta din partea ei, cu toate că greutățile ce i-s'au aruncat pe umeri sunt nespuse de mari... Meritul însă n'are să se socotescă cătuși de puțin guvernului, precum o voesc d-lui ministru președinte, ci singur numai și numai națiunii, ale căreia jertfe sunt vrednice de mirare. (Așa este! în stânga estremă). Și asta cu atât mai virtos, fiindcă de câți-va ani încôce guvernul a lucrat mai mult în po-triva intereselor națiunii... Nu vréu să constatez decă atăta, că această am auțit-o chiar din gura unui deputat apărător al guvernului, și că împrejurarea această este pentru mine cel puțin de mare valoare. Cinstitul deputat a declarat răboiu hotărît reformelor puse în prospect, constatând, că pentru aducerea lor nu avem bani. Prin această declarațiune, deși potă fără voiă, a făcut o critică așa de sdrobotore unora dintre membrii guvernului, încât, exprimându-mă în termin parlamentar, nici cea mai ageră vorbire opozițională n'ar fi putut-o face. Decă întră adevăr n'amăv bani pentru reforme, atunci cum se face, că cei mai valoroși dintre membrii guvernului (întra cari și d-lui ministru de finanțe) au cutezat să pună în perspectivă aceste mari reforme?

După cum a constat și amicul meu Beöthy, d-lui ministru președinte de un timp încôce de regulă se plânge în po-triva curentului dușmăncă și-și și în po-triva atacurilor pornite asupra-i; aceste plângeri însă nu-l împiedecă cătuși de puțin a vătămă în același timp opoziția. Odată ne numesc băieți de

strade, cari aruncăm cu tină, altădată ne timbrează de omeni cu rea credință. (Se auțim, se auțim!). Așa se pare, că d-lui Tisza ar voi ca densus să-i fiă toate permise, ér nou, opoziționalilor, nimic. El și credincioșii lui ne împoșcă destul de adeseori cu petri preținându delă noi să fim blândți și împaciuitori până la gâgăuși și să nu le răspunde-mă loviturilor lor decătu cel mult cu pâne. (Aprobări în stânga). Dér, d-le ministru președinte, noi nu suntem nici politici de rea credință, nici băieți, ce împoșcă cu noroiu, avem însă o greșelă mare, ceea-ce o recunoscem înșine, greșela, că pretindem mai multă milă, mai mult sentiment în guvernare, față de pretențiunile și interesele legale ale națiunii, decum o arată această d-lui ministru președinte de 14 ani de cărmuire. D-vostre aveți obiceiul se vă provocați totdeauna la mulțimea numerică; dér v'o spun sincer, de ași face-o această de mii de ori, pentru d-vostre potă să fiă o norocire, pentru țera însă o calamitate, fiindcă această mulțime numerică o câștigați prin abuzuri și mijloce neiertate cu ocaziunea alegerilor de deputați. (Mișcare în drepta).

Decă d-vostre, d-le ministru președinte, ați vrut să arătați întră adevăr, că prin aceste presiuni de tot felul în ce măsură se potă nimici regulele parlamentarismului, atunci puteți să vă felicitați de succesele dobândite, căci ați sguduit până la temelile lui nimbul și încrederea parlamentului (adeverat! așa este! în stânga estremă). În țera această sunt un fel de omeni, căroră li-a trecut voiă de parlamentarismul d-vostre și nici că e de mirat, decă omenii cu simțiri mai fine vedându, alegerile puse la cale de d-vostre, d-le ministru, s'au plictisit de acest parlamentarism. Este însă un lucru pe care națiunea suferitoare nu vilă va pute ierta în veci și acesta e, că d-lui ministru-președinte întră atătu a corupt moralitatea publică, încât decim de ani ca nu se va pute reculege. Și apoi gândiți-vă, domnilor, că fapta această este cea mai însemnată și mai îngreunătoare moștenire, ce o lasă guvernul actual. A lecni această bolă va fi cea mai grea lucrare a

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Maksimile și reflecșiunile
lui de la Rachevoucauld

în romănesce de I. G. Baritin.
(Urinare.)

N'ar trebui să se dîcă: forță și slăbiciune a spiritului; ele în faptă nu sunt altceva, decătu dispozițiunea bună sau rea a organelor corpului.

Capriciile dispozițiunii noastre sufletesci sunt și mai bisare ca acelea ale sorții.

Amorul său nepăsarea, ce-o arătau filosofii pentru viață, este numai un gust alt iubirei lor de sine, despre ce nu merită a se discuta, întocmai ca și despre gustul limbei său alegerea colorilor.

Dispozițiunea noastră sufletescă dă tuturor darurilor norocului valorea lor.

Norocul zace în gust, nu în obiect;

și posedarea acelu obiect, care nou înșine ne este drag, nu a aceluia, ce place altora, face fericit.

Nici-odată nu ești atătu de fericit sau nefericit, precum crești.

Cel ce își închipuiesce a avé merite, își face onore din aceea de a fi nefericit, pentru de a convinge pe alții și pe sine, că este demn a se lupta cu sorțea.

Nimic nu potă inpuțina atătu de mult mulțumirea cu noi înșine, decătu observarea, că adesea desaprobamă astăzi, ceea ce mâne vomă aproba.

Ori-cătu de diferite sunt sorțile, totuși se află oșeși-care egalare a bunurilor și relelor, care le face egale.

Ori-cătu de mari calități dăruiesce natura, ea totuși nu face numai singur eroi, decă împreună cu ea nu este și norocul.

Disprețul bogăției era la filosofi o dorință ascunsă, a-și răsbuna meritele lor față de nedreptatea sorții, prin disprețul tocmai a aceloră bunuri, care li le-au refusat. Era un secret a se apăra contra umilirilor săraciei. Era un încunjur, ca să ajungă la aceea vață, pe care nu o puteau avé prin bogăția.

Ura contra favoriților, nu este altceva, decătu iubirea de favor. Nécasul de a nu-l avé, se mângăie și înblăndesc prin desprețuirea aceloră, cari se bucură de el și noi le refușăm omagiile noastre, pentru că nu putem lua, ceea ce le ofer omagiile tuturor celorlalți.

Ca să pui piciorul în lumea mare, îți dai în tot modul posibil aparința ca și când l'ai fi pus deja.

Se pare că asupra faptelor noastre domnesce o stea ferică sau neferică, că-

reia avem a mulțami o mare parte a laudei său desaprobarii, ce întâmpinăm.

Nici o întâmplare nu este așa de neferică, din care omenii prudenti să nu tragă vre-un folos, nici-una așa de fericită, pe care nesocotii să nu o întoacă în defavorul lor.

Norocul derege toate spre binele aceloră, cari îl favorisază.

Sinceritatea este deșchiderea inimii. O afli la pré puțin omenii, și ceea ce îți-se pare de ordinar a fi sinceritate, nu este decătu o dissimulare fină, pentru de a câștiga încrederea altora.

Aversiunea contra minciunei este adesea ambițiune ascunsă, cu scop de a câștiga greutate afirmărilor noastre și valoare de jurământ cuvințelor noastre.

Adevărul nu face atăta bine în lume, câtă rău face aparința lui.

Prudenței i-se acordă ori-ce laudă,

viitorului guvernă. De un astfel de doctor are Ungaria lipsă, în persoana fiitorului ministru președinte; cea mai fierbinte dorința mea este ca Provedința divină să trimetă cât se poate mai în grabă pe acest medic, Ungariei. . . . Sunt silit să o spun foarte hotărât, că actualul ministru președinte a venit la guvern pe căi imorale. Cu pasul acesta a pus dânsul baza acelei școle de imoralitate politică, a căreia candidați dela 1870 și până astăzi s'au sporit așa de tare. Alipirea pe lângă convicțiunile sale, lupta pentru ideile sănătoase, cu un cuvânt caracterul politic, a scăzut îngrijitor de 14 ani încoco.

Intru atâta a scăzut, încât mulțimea națiunii de un deceniu încoco nu urmăresce politica, ce i-o dictază convingerile, ci politica folositore singuraticelor persoane, er nu națiunii și patriei. . . Prin mijloce nenorocite, d-lu ministru președinte cu „strălucitele sale facultăți” s'a făcut cel mai activ coruptor al națiunii. Intru adevăr, că e dureros să vede sfârșindu-se așa de trist o cale începută cu atâta gloriă. Nu votez pentru buget.

SCRILE DILEI.

Pentru preoții din diecesa Gherlei. Cu privire la sinodul protoposcescu al tractului Betlén, ținut la 11 Noemvre n. c. în comuna Beudiu, despre care s'a raportat mai pe larg în numerii trecuți ai foiei noastre, primim un nou raport, din care aflăm și aceea, că în acel sinod s'a exprimat din partea unor preoți dorința de a se întemeia și în diecesa Gherlei un fond pentru ajutorarea preoților invalizi. Raportorul nostru pledază cu multă însuflețire pentru ideea aceasta, terminând cu cuvintele, atât de potrivite: „Să nu așteptăm ajutor din partea altora, cu atât mai puțin nu din partea statului, căci ajutorul acela ar fi pentru noi daru da-naic, care națiunii numai spre folos nu-i poate fi.”

„Timpul”, diarul conservator, care încetase la 1884 a mai apăre, a reapărut sub direcțiunea politică a d-lui Paleologu. Se dice, că de rândul acesta diarul reprezintă vederile d-lui Al. Lahovari, ministrul de externe, și ale soților săi de luptă.

Concesiune. Cunoscutul fost arhitect arhiepiscop al archidiecesei gr. cat. de Blașiu, d-lu *Augusto Mazuchi*, stabilindu-se aici în Brașov, a primit concesiunea dela magistratul cetății Brașovului de ași exercita meseria de arhitect întreprinșător de construcțiuni.

Bola de gură și de unghii. Ni-se scrie că în jurul Oradei mari în câteva co-

mune, anume în Șumugiu, Mierlău și P. Seleuș încă a izbucnit bola de gură și de unghii, din care cauză de trei săptămâni este oprită târgul și ori-ce comunicațiune cu vite cornute, capre, oi și porci. Dauna sâtenilor e mare, căci încassarea dărilor se continuă fără întrerupere, eră omenii nu pot nici să vândă, nici să caute prin cărașii, prin căratul lemnelor, petrilor ș. a. cevași bani, ca să mai scape de multele greutăți. Se vorbește, că din Oradea se vor opri și galițele (pasările de casă) de-orece și între acelea pe alocurea a izbucnit bola.

In contra rachiului falsificat. Ministrul austriac de interne a adresat către toți guvernatorii un emis, în care îi invită a raporta, în ce mod s'a executat până acum ordinațiunea, care dispune repeșita revisiune a rachiului, spre a se constata, dacă e ori nu falsificat și vătămător sănătății; ce rezultate au avut revisiunile, ce experiențe s'au făcut cu privire la calitatea beuturilor spirituoase și la supraveghierea polițienescă sanitară, și ce măsuri par a fi de recomandat, pentru a asigura un control corăspundător al calității beuturilor, care se nu strice sănătății.

Suspendați. Precum spune „Nemzet”, casierul direcțiunii loterilor ung. Geza Jakay și controlorul Karol Radler au fost suspendați din funcțiune pentru defraudare. Radler a mărturisit însuși, că a defraudat, de un lung șir de ani, 16,000 fl. În urma acesta a fost arestat.

Esecutor de dare ucis. De curând apărut esecutorul de dare Oliver Kiss la proprietarul de pământ Zaboracz din Sztapar, cu se facă un sevestru. Fiindcă Kiss n'a voit să facă o învoielă, ce i-se propuse, Zaboracz îl rugă să aștepte puțin. În curând intră apoi proprietarul cu o pușcă în odaia și împușcă pe esecutor. Zaboracz a fost arestat.

Corespondența „Gaz. Trans.”

Clușiu, la 24 Noemvre, 1889.

„Iubirea e inventiosă”!

Cu această dicere de mare însemnătate a deschis Prea Onor. D-nu Dr. Gr. Silași ședința seratei literare de Sâmbătă sera, ținută în localitatea casinei române din Clușiu, cu care ocaziune, vrând să arete adevărul și însemnătatea acestei sentințe, a făcut pe scurt, der foarte nimerit, istoricul tinerimei studioase universitare din Clușiu, dicând, că: încă pe la înființarea universității din Clușiu au pus tinerii români universitari temeiul unei societăți de lectură pentru a sacrifica câteva momente, ceși vor pute rupe din ocupațiunile zilnice, do-

lului inimilor lor, cultivării limbei române și dezvoltării simțului național. Această societate, înființându-se, a ajuns până acolo, de cu drept cuvânt am pute dice, că și-a ajuns punctul de culminațiune, de înflorire, și ecă se ivesce o fatalitate, care'i curmă viața, o disolvă, și face ca aceea, ce pe la tôte institutele mai înalte e ertată, a exista societăți de soiul acesta, la universitatea din Clușiu să nu fiă permisă existența unei societăți românești de lectură.

Conduși tinerii români universitari din loc de iubirea ce au nutrit în peptul lor față de limba lor maternă și de literatura română, au făcut pași necesari pentru de a pute înființa o altă societate de lectură — după cum ne este la toți cunoscut — der între astfel de împrejurări nefavorabile, încât tôte nisuițele lor au rămas zadarnice.

Der aci se dovedesce într'un mod mai eclatant, că cât e „iubirea de inventiosă”, că ce putere mare are iubirea, că iubirea cea mare a tinerilor universitari față de idolul inimei lor, a inventat un mod — după împrejurări — foarte acomodat, pentru de a pute conveni din când în când cu scop de ași cultiva limba și literatura română și a ne procura și nouă, astor bătrâni, câte o seră din cele mai plăcute.

Cam de acest cuprinsu a fost scurta, der bine nimerita vorbire de deschidere a d-lui Dr. Gr. Silași, după care dechiară ședința de deschisă.

Der de ce ședința e vorba? vor întreba mulți.

Tinerii români universitari din Clușiu au decis a ține tot ca și în anul trecut, cu sucursul inteligenței române din loc, în decursul iernei acesteia mai multe serate literare și musicale sub scutul casinei române din loc.

Sâmbătă sera în 23 Noemvre n. a fost prima serată literară, la care a asistat un public numeros și al cărei program a fost următorul:

1. „Cuvânt de deschidere” rostit de d-lu Dr. Gr. Silași. 2. „Andriu Muresianu”, disertația de d-lu Gav. Precup, stud. phil. 3. „Milca și baba”, poezia de Bolintineanu, declamată de d-lu V. Abui, stud. med. 4. „Ceva despre sistemul solar”, prelegere astronomică, de d-lu Iul. Carșai, stud. phil. 5. „Herșeu Boccegiu”, poemă comică de V. Alexandri, esec. de d-lu Fl. Munteanu, stud. med. 6. „Satira a III-a a lui Eminescu”, decl. de d-lu Nic. Vraciu, stud. med. 7. „Cuvânt de închidere”, rostit de d-lu Al. Halipă, stud. phil.

Succesul peste tot a fost foarte imbușător, așa încât publicul s'a depărtat pe deplin îndestulit cu succesul primei serate literare.

Mi iau libertatea a însemna aci despre „Cuvântul de închidere” al d-lui

Al. Halipă, că dânsul mulțămindu publicului prezent pentru participarea la această serată, tot odată l'ă rog, ca bunăvoința ce a arătat până acuma față de tinerimea universitară, să o păstreze și de aci înainte, pentru-că tinerimea numai așa și va pute ajunge scopul.

Totodată ne spune, că venitele acestor serate vor fi meuite pentru înființarea unui cor vocal, cu al cărui ajutor crede numai că se vor pute reinvia, așa dicând, concertele acelea, ce s'au dat înainte de acesta numai cu câți-va ani; își ia libertatea deci a invita inteligența pe Mercuri 27 Noemvre la o conferință, în care să se desbată cestiunea, că ore în ce mod ar fi posibilă ținerea unui concert, împreună cu bal, în carnevalul anului 1890.

Cu ce succes, vom vedea.

Almus.

Din pašalicul Târnavei-mari.

Vicespanul comitatului Târnavamare a adresat tuturor comunelor un emis, prin care veciniile se declară desființate în ce privesc îndrituirile lor politice și judecătorești penale. „Sieb. Deutsch. Tgblt” spune, că această dispozițiune a amăritu porațiunea, căreia i-s'a dat o nouă dovadă, că cei dela putere lucră pentru deplina înlăturare a ordinii, creștând că astfel își vor pute mulțami mai ușor poftele lor nedrepte. Urmările emisului cu sunt atât de regretabile, cu cât organele subalterne în hiperzelul lor cer încetarea activității vecinilor peste tot, disolvarea lor, și banii din caselle vecinilor vrău săi se vorvestreze, er la întrebarea, că cine vor transporta cadavrele la gropă, răspund, că Țiganii!

„Astfel — dice foia națională săsescă — simțim din nou, cum puterea domitoare lucră într'acolo, ca săi facă poporului săsesc esistența nesuportabilă în această țără. . . Veciniile sunt la noi din vechime asociațiuni bisericesti. . . îngrijau de viața bisericescă, susțineau disciplină și moralitate la membrii lor. . . Și tôte acestea se se distrug acum, pentru-că așa le place celor dela putere!”

După-ce foia din Sibiu vorbește de urgisitele încălcări ale celor dela putere, despre lăcomia și ilegalitățile funcționarilor, despre persecuțiunea limbei germane, dice că șederea deputaților „liberali” sasi din Sighișora și Bistrița în partida guvernamentală din dietă n'a adus nici un folos comitatelor din vorbă. Apoi continuă:

„Acestea sunt perspective triste. Der ele deschid totodată un câmp, unde fiecare popor e necondiționat neînvingibil. E vorba aci de aceea, că ore singuraticul om se lasă a fi forțat, ori e destul de tare să fiă bărbat în ori ce moment. Un avertisment!

cu tôte acestea ori-cât de mare ar fi ea, totuși d'abia ne poate da siguranță chiar și numai față de cel mai neînsemnat eveniment.

Un bărbat prudent trebuie să știe ași pune în ordine planurile sale și a-lu realiza pe fiecare la rândul său. Adesea o cupiditate pré timpuriă le amestecă între ele și ne întesce la atâtea lucruri deodată, încât punându mâna pe cele mai puțin importante, greșim în cele mai principale.

O ținută bună pentru corp este ceea ce este ingeniositatea pentru spirit.

Este greu a spune, ce este amorul. Numai acesta este știut despre el: în suflet este pasiunea de a domni, în spirit simpatia, în corp dorința ascunsă de a ajunge după multe taine în posesiunea obiectului iubit.

Dacă există un amor curat, liber de amestecul ori-cărei alte pasiuni, apoi acela este cel care stă ascuns în

adâncul inimei și pe care noi însine nu-lu cunoscem.

Nu există nici o simulațiune, pe care amorul n'ar fi în stare să o ascundă unde există și să o afecteze unde nu există.

Pușini omeni sunt, cari nu s'ar rușina de a se fi iubit, îndată ce ei nu se mai iubesc.

Dacă cineva ar judeca despre amor după maioritarea efectelor lui, apoi îl semănă mai mult cu ura, decât cu amicitia.

Poți afla femeii, care n'au avut niciodată relațiuni amoroase, der foarte rar poți afla una, care ar fi avut numai o relațiune.

Există numai un amor, der o miia de copii diferite.

Amorul, ca și focul, nu poate exista fără o așitare continuă și elu mōre în-

dată ce cei, cari se iubesc, au încetat a se teme s'au a spera.

Cu amorul adevărat o pășim ca cu poveștile despre năluciri: tōta lumea vorbește despre ele, der puțin le-au văd.

Amorul împrumută numele s'au la o infinită mulțime de relațiuni, care i-se pun în contul său, fără ca el să participe la ele mai mult, decât Dogele la cele ce se întâmplă în Venetia.

Tăcerea este lucrul cel mai sigur, pentru cel ce n'are încredere în sine.

Ceea ce ne face atât de schimbăcioși în amicitia noastră, este împregiurarea, că este greu a cunoște calitățile distinse ale sufletului și ușor pe acelea ale inteligenței.

Noi iubim tôte numai în raport cu noi și urmăm numai gustului și plăcerilor noastre, când ne preferim nouș pe amicii noștri, și totuși numai prin această preferință poate deveni amicitia adevărată și perfectă.

Impăcarea cu amicii noștri nu este altceva, decât dorința de a ne îmbunătăți pozițiunea, desgust de război și grija de urmărl re.

Când suntem sătui de amor, ne cade bine, când cineva nu ne mai este fidel și ne deslăgă astfel pe noi de fidelitate.

Este mai infam a nu se încrede în amicii săi, decât a fi înșelat de ei.

Adesea ne persuadăm, că iubim omenii, cari sunt mai puternici decât noi, și totuși baza amicitiei noastre este numai egoismul. Noi ne alipim de ei nu pentru-că vom a le face bine, ci pentru-că așteptăm dela ei bine pentru noi.

Neîncrederea noastră justifică înșelătoria celorlalți.

Cum voesci ca un altul să îți păstreze secretul tău, când tu însuși nu poți păstra.

(Va urma)

seriosă pentru întreaga luptă politică. Pré multă amă părăsită pasul egal, uniți fiind în suflet, der căutându ace-lăși țel pe căi diferite. Și totuși *to-mai în politică trebuie să merg pe același drum, decât vrei să ajungi același țel.* Să nu ne amăgim: desbinarea noastră în dieta ungară nu corăspunde dispoziți-unei și convingerei poporului. A succes prin tot felul de mijloce de cele mai rele, prin condamnabilă preferire a con-siderațiilor locale binelui generală, a trimite în dietă omeni, pe cari nică-odată nu-i putem privi ca reprezentanți ai opiniunii poporului, și somnolența noastră proprie a adus lucrurile acolo, *că și accia, pe cari i-am trimis acolo ca reprezentanți ai noștri, bată de multe ori diferite căi.* Și cu toate acestea ni-se im-pune, ca să stăm umeri la umeri în cele mici ca și în cele mari. Chiar și celui orbă trebuie să-i deschidă în fine ochii continuele stări, care sunt o bat-jocură pentru lege și drept, în comita-tele Bistrița și Târnava, și să-l facă a recunoște, că toate țintesc a ne ruina. Ceea ce îndură amăndouă comitatele sub réua administrația a lui Banffy Bethlen, n'ar trebui să fiă cu puțină într'ună stată cultă."

O excursiune în Basarabia.

Din impresiile, ce le-a primit d-lă oculistă Dr. Georgiu Crăniceanu din Bucuresci cu ocaziunea cercetării unor mănăstiri din Basarabia, reproducem după "Fôia Diecesană" din Caransebeș următoarele:

Voiu aminti numai în trecută plă-cerea, ce am avut, când am întâlnit Românii la Odesa, cari veniseră la băi de mare, deși din punct de vedere na-țională imi diceam: n'avem și noi o Constanța cu băi de mare? Nu mai puțin surprinsă fui, când auđii năp-tea nise flăcăi cântându pe ulițele Chișineu-lui o cântare, care se numesc pe la noi Logojana, totu așa și cu teatrul român din Chișineu (trupă din Iași), apoi un concert de un Român (violonistă Burada) și nise potpurii romănescă câ-n-tate de musica militară rusescă.

În Chișineu am fost la multe bise-rici, că doră voiu da de una, în care să aud slujindu-se "moldovenesc". La Sobor, la Ilie, la Nicolae, la Gimnasiu (fosta biserică militară) și în toate locu-riile numai rusesc se slujă.

La o singură biserică, numită "Ma-zarache", după întemeiatorul ei, un boer moldovean, care o țidi la anulă 1822, numai la acesta auđii slujindu-se pe lângă rusesc, și moldovenesc, adică unele ectenii rusesc cu asemenea răs-puns dela strană și apoi altele ectenii moldovenesc cu răspuns moldovenesc. La strana dreptă zării printre cărțile ru-sesc și ună ciaslovă română tipărită la Iași, și ună Mineiu de Buda. Cântăreții erau Moldoveni, căci la cetirea psalmi-lor ună bătu ca de 12 ani pronunța cuvântul *gospodi* din cărțile rusesc: *hospodi*, adică cum țicu omenii fără scire de carte, ér învățătorul său îl dojania în limba noastră astfel: "Cine te-a înv-țat să țici gospodi?" Altă cantoră érași pronunța rusesc silaba cirilică *ea* adică îi dicea *e*, de exemplu în loc de *mea* dicea: *me*, căci trebuie, că așa înv-țase în școlă rusescă, ér *ă* finală nu-lă pronunța, cum nu se pronunța în rusesc, și dicea: *Mucniț* în loc de *Muceniță*. Era tocmai ziua Măriei și Magdalinei, când se fac slujbe mari de onomastica Țariței.

Cu dorința de a afla mai detaliat starea bisericilor și a auđi în unele din ele mai multă graiul românesc, am pornit cu ună ingineră română în o călătoria la mănăstiri, la cari scia dn-lui că se slujesc moldovenesc.

De aci cu trăsurile amă făcută dru-mul până la moșia Uricova în 2 ore. Ne-a dus ună cocăș creștin și altul ovreiu... În vorbire spunea jidanul căte un proverb românesc și mă miram

auđindu-lă dicend: "Tare-i bine și fru-mos, când e omul sănătos!"

Moșia acăsta, a d-lui Bocsănean, se află într-o vale îngustă, care e scutită de vânturi prin delurile și pădurile dinpre-jur; nu se află nici școlă nici biserică. Der de aceea, când intri la d-lă moșie-riu în casă, veđi într'un colț al salo-nului icóna aurită a Mântuitorului nostru Isus Christos, aședată pe o masă, pe care mai sta și o crucișoră totă aurită, apoi lumini de ceară și o prescură scrisă rusesc: "naciastociki" (de sănătate) și a-lătura și ună patahiră pentru când vine preotul la țile mari de cetesce câte o molidă.

Cătu de cultă părea d-lă Bocsănean, der în ziua de Sân-Petru, după ce eșise din post, și-a slobođit sânge cu încă trei argați din curtea sa. Un "mojic", cum diceau ei, din învecinatul sată Palanca a exercitată acestă meșesugă. Căutându de unde isvoresce acăsta ne-fericită idee de a-și lua sânge, am dat între cărțile d-sale rusesc de ună călin-dar română tipărită la Bucuresci la 1878, va să țica nu de mult, în care arăta și terminele potrivite pentru luarea sângelui. Mă gândeam, că ar fi bine să se confiscase asemenea cărți dănoșe.

Ca să ajungi la mănăstirea Hirjavca trebuie numai să treci ună del. Ne-am pus trei inși în ziua de S. Petru într-o *bihuncă* (căruță cu 4 roți, pe osii o scău-nă cupțușită cu pėru și pele de a încă-leca omenii ca pe cal) și ună cală ageră ne-a scos în sus și apoi a luat-o cu noi repede în jos. Când ne apropiam de valea Hirjavcei, lucia ceva alb și ma-iestos printre copacii seculari ai pădu-rei mănăstiresc: — era însași mănăstirea Hirjavca. Mănăstirea are o școlă duhov-nicescă, în care se învță 10 copii pe cheltuăla județului (zemstvo). În mănăs-tire, la 8 ore dimineța, după ce s'a ce-tită acaftistul și césurile în limba ru-sescă, s'a începută liturgia moldovenesc, alterându-se după evangeliă cu rusesc, ér după Cherovic moldovenesc până la Irmos și apoi rusesc, încheindu-se cu blagoslovenia din urmă în moldovenesc. În strană răspundeau elevii du-hovnicesci tot rusesc și apostolul s'a spus rusesc, deorece preoții nu-i lasă, pentru ca să pótă învță limba rusescă.

Iconele altarului (ei îi țicu iconos-tasă) sunt în stil vechiu moldovenesc, der cu inscripții rusesc. Am dat preo-tului în altar spre pomenire ună biletă pe care am scris cu literile noastre: Pentru odihirea lui: † Petru, † Nicolae, † Iacob și † Eudochia însoțit de o monetă de argint; der după ce a vė-đut-o mi-a trimis-o înapoi cu întrebarea, decât sciu să li-o scriu rusesc. A trebuit să o prescrie după spusa mea călugărul vîndător de luminări, de orece ei nu sciu cu literile și ortografia noastră.

Dela mănăstirea Hirjavca într-o oră și jumătate ajunserăm la mănăstirea Gârbovet. La 8 césuri séra amă intrat în ograda mănăstirii Gârbovet; aci la drepta cum intri sunt mai multe case călugăresc, între care și a egumenului; în mijloc se află 2 mănăstiri, cea mai veche și mai mică de érnă, ér cea mai mare de véră, în dosul lor totă case călugăresc și la stânga o clădire colosală cu trei eta-giuri, numită "corpus", în care, după spusa călugărilor, sunt 57 de chilii pentru óspeți. Aci ni-s'au dat și nouă două chilii, și îndată s'a pus samovarul să ni-se facă ceai. Mai târziu sosind și egu-menul dela moșii, ne-a pofțit la dēn-sul în gazdă, că în adevăr, curățenia în edificiul cel mare lăsa ceva de do-rit. Auđindu-ne vorbind și moldove-nesce, îndată ni-s'au adus și dulceți, va să țica amă fost primit și moldovenesc și rusesc. Cu egumenul nu ne-am vė-đut, căci pe cum spunea chiliernicul, egumenul scie numai rusesc; încât și cu călugării (numai 2 — 3 sciu rusesc) cari nu sciu rusesc, numai prin interpretori se pótă înțelege. Cu atât mai bine ne-a ospătat însă chi-liernicul. Fiind post, ni-s'au pus la

o masă dintr-o odaie mare: măslina cu cėpă, scumbrii, marinată de pesce mi-nunată, pãne de casă, vin roșu, alb și la urmă ună ală treilea soi de care a sciut tēnerul părinte. Mai era se greșecă o rețetă, ce ceruse chi-liernicul pentru stomac.

Măneđi des de dimineța ne-am dus la slujbă. În altariu se slujă mai multă moldovenesc, și numai ici colea rusesc, din strană însă răspunde copii tot rusesc și numai când răspunde ună călugără moșnegă din strana stângă, era moldovenesc. La drepta erau tot cărți rusesc, ér la stânga moldovenesc, cum este: Mineiu de Sibiu, Tipicon de Iași, Octoich și Apostol de Mănăstirea Nēmțu, restul din duhovnicescă tipog-rafiă a Chișineului, unde însă dela 1864 încocă nu se mai tipăresc cărți romă-nesc, séu moldovenesc cum le țicu pe acolo.

Aci se află o școlă duhovnicescă centrală cu 14 elevi, pentru cari plătesc zemstvo 800 de ruble pe an mănăstirii, care e însărcinată a da în fiă-care an ună numără anumit de elevi învățați, că de nu, apoi pierde dreptul de a se numi centrală, séu de a-și mai avé școlă. Altă elevi învăța ce se predă aci într'un an, alții în 2—3 ani, apoi trec în școle mai înalte, cum este se-minariul din Chișineu, séu și la altă învățatură, de ore-ce elevii nu-să ținuți a se face numai decât preoți.

Mănăstirea Gârbovet are liveđi, vii și grâne, der cel mai mare venit îl aduce Sf. Iconă a Maicei Domnului. Dela Gârbovet până la Chișineu sunt vr'o 60 de verste și acestă drum, pótă și mai lung, prin încunjurări prin sate, îl făc credincioșii pe jos de 2 ori pe an, adică la 1 Octomvre când duc Sf. Iconă la Metropolia din Chișineu, unde rămâne peste érnă, și la Sf. George, când o aduc înapoi. În pelegrinarea acăsta, la care iau parte mulți credin-cioși, se adună multe daruri, fiă în ban, fiă în produse naturale. Chiliile cele multe sunt tóte îndestrate cu pături și cergi adunate pe acăsta cale. Despre Sf. Iconă sunt multe legende. Unii susțin, că la Chișineu e mai posomor-rită, ér la Gârbovet mai veselă; alții spun, că arđendă odată s'a aflat cu fața în jos tótă pãrlită, der nesticată de foc, și altele. Acum se afla iconă în mănăstirea de érnă, căci cea de véră era în reparația. Amă intrat și în cea mare, unde erau tóte iconele jos, și pe jos se podea și amă dat și de rama Sf. iconi, pe care amă vėđut inscrip-ția romănescă, singura inscripția romă-nescă, de care amă dat la Mănăstirile din Basarabia, pe la care amă fost. Se vede, că pictorii ruși nu sciu nici decum romănesc, de scriu în tot locul ru-sesc. Éta conținutul acelei inscrip-ții romănesc cu litere cirile: Sub milos-tivirea Ta scăpămă Născătoare de Dum-neđeu, rugăciunile noastre nu le trece cu vederea întru necasuri. Ci din primeđii ne izbăvesce pe noi, una curată, una blagoslovită."

N'am aflat, că ar trăi aci omenii așa cănuniți precum s'ar crede, deși mai cu sémă călugări cei bețrâni sunt slab și îmbrăcați, ér mănecarea din "trapez", căci m'am dus și eu de curiositate, nu stă în concordantă cu frumoșele venituri, ce se țice că le are acăsta mănăstire. La o masă lungă ca de pranic se a-ședă cei vr'o 15 călugări, alți 15 ómeni muncitori ai mănăstirii și elevii cu das-căli lor. După spunerea blagosloveniei, fiind pofțit și eu și companionul meu inginerul, ne aședărăm la masă. Odată vėđ, că o pândă, ce acoperia talerile și pânea dealungul întregi mese, imi căđu pe picioră trasă fiind de vecinii mei, și acăsta servia în chip de servietă comună. Ni-se aduse borș (zamă acă cu carne) și cașă (un fel de mămăligă unsurosă făcută din păsău ori hrășcă) și ună pa-har de vin așa de tulbure, de numai l'am pus pe limbă, deorece sciam, că altă masă mă așteptă la părintele egu-

men. Repede s'a terminat masa la trapez și în timpul ei se cėtia rusesc viața sfinților acelei țile, apoi blagos-lovenia din urmă s'a spus moldove-nesce.

A doua ții ni-am luat rămasă bună dela mănăstirea Gârbovet, unde amă fost atât de bine primiți, și după drum de ună ciasă cu trăsura amă ajuns la mănăstirea Frumosa. Mănăstirea acăsta e ceva mai mare decât cea veche a Gârbovetului, și împrejur în curte sunt chilii. Numai decât ni-s'a deschis una și ni-s'a adus țică, pãne de grâu, ceai, lapte minunată de bivoliță, urdă, ună dulce și vin galbină ca untul de lemn. Fiind Duminecă erau mulți la slujbă, femeile și fetele, fiăcare cu flor în mană. Preoții slujă și în strană se cãntă alternativ.

Dela acăsta mănăstire plecărăm la învecinata mănăstire Răciula, căci do-riam să vėđ și o mănăstire pentru partea femeiască, cum este acăsta, și într-o jumătate de oră și sosirăm aci. Vremea slujbei trecuse încât nu putărăm lua parte la slujbă, der putărăm vedé, că și aci sunt ca și la Gârbovet 2 mănăstiri, de véră și de érnă. Curtea are prin prejur la vr'o 30 de căsuțe cu grădină înspre curtea mănăstirilor, în cătu fiecare 2 călugărițe își au câte o căsuță de acestea, care e cu ușa spre curte și la drepta și stânga ușei are câte o ferăstră. Cea mai aprópe și mai mare țidire de mănăstire este o școlă, în care vedem, că erau fetițe cu o călugăriță ce le da povețe. Am căutat să dăm de preotul mănăstirii, der am aflat acasă numai pe preotăsa, care ni-a spus, că se slujesc și rusesc și moldovenesc, și că afară de preot numai este altă ființă bărbătescă în mănăstire. Călugă-rițele răspund din strană la ectenia preotului și cãntă într-o strană rusesc ér în cealaltă moldovenesc. De aci am plecat înapoi la Călărași.

Necrolog. *Savu Berghes*, crănic (paralisier) la biserică din Avrig, econ-om de frunte, fost și primar comu-nal, a răposat la începutul lunei cu-rente, jelit fiind nu numai de soția și minorenii săi fii, de a cărora creștere s'a îngrijit bine, ci și de întreaga comună. — Avrig, 20 Noemvre 1889.

Cursul pieței Brașov
din 26 Noemvre st. n. 1889.

Bancnote romănesc	Cump. 9.34	Vend. 9.38
Argint romănesc	" 9.30	" 9.34
Napoleon-d'or	" 9.38	" 9.40
Lire turcesc	" 10.70	" 10.75
Imperial	" 9.70	" 9.75
Galbin	" 5.55	" 5.60
Scris. fonc. „Albina“ 6%	101.—	—
" " " 5%	98.50	99.—
Ruble rusesc	" 124.50	" 126.—
Mărci germane	" 57.70	" 58.—
Discontul 6—8% pe an.		

Cursul la bursa de Viena
din 25 Noemvre st. n. 1889.

Renta de aur 4%	100.55
Renta de hărtă 5%	97.26
Imprumutul căilor ferate ungare	—
aur	114.—
dto argint	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (1-ma emisiune)	99.85
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor terate de ostă ungare (3-a emisiune)	112.—
Bonuri rurale ungare	88.—
Bonuri croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc	99.—
Imprumutul cu premiul unguresc	139.70
Losurile pentru regularea Tisei și Se-ghedinului	126.75
Renta de hărtă austriacă	85.40
Renta de argint austriacă	85.60
Renta de aur austriacă	107.90
Losuri din 1860	138.75
Acțiunile băncei austro-ungare	920.—
Acțiunile băncei de credit ungar	338.50
Acțiunile băncei de credit austr.	312.71
Galben împărătesc	5.62
Napoleon-d'or	9.40
Mărci 100 imp. germane	58.—
Londra 10 Livres sterlinge	108.05

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

